

Camp d'aviació de Vilatorça

Sant Julià de Vilatorça

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Pla de la Mata
Emplaçament Al Pla de la Mata.
Alçada: 580

Coordenades:

Latitud: 41.91094
Longitud: 2.30925
UTM Est (X): 442714
UTM Nord (Y): 4640119

Classificació

Número de fitxa 08220-44
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1938
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Fitxes associades:
[El Llopart o Lleopart](#)
Autor de la fitxa Virgínia Cepero González
Data de registre de la fitxa: dc., 20/03/2013 - 01:00

Descripció

El camp d'aviació de Vilatorça es situa al Pla de la Mata, entre els municipis de Sant Julià de Vilatorça, Santa Eugènia de Berga i Calldetenes.

És un dels quatre aeròdroms instal·lats pel Govern de la República a la comarca d'Osona, durant la Guerra Civil, juntament amb els de Vic, Manlleu i Tona.

La seva construcció es va iniciar el dia 1 de juny de l'any 1938, a l'entorn de les cases de la Carrera, el Casal, la Riereta, el Llopart, l'Omeda, Saladeures, l'Aymerich, la Sauleda, la Font del Vern i l'Altarriba. La majoria d'aquestes cases van ser confiscades pel govern republicà, per a poder ser utilitzades pel personal del cos d'aviació, com és el cas del Llopart, reconvertida en la seu del comandament aeri.

A l'entorn del camp d'aviació es van construir un seguit d'equipaments: dos hangars, on es van muntar avions bombarders Katiuska i Natasha, un polvorí, un refugi antiaeri, un búnquer i catorze refugis elementals.

Aproximadament una setantena d'avions van utilitzar l'aeròdrom; eren sobretot avions petits, com els coneguts popularment com a "rates".

L'any 2012 es va dur a terme el projecte de recuperació de l'aeròdrom, en el que hi van col·laborar els ajuntaments de Sant Julià de Vilatorça, Santa Eugènia de Berga i Calldetenes, coordinat pel Consell Comarcal Osona, i amb el suport de la Subdirecció General de la Memòria i Pau de la Generalitat de Catalunya.

Es van senyalitzar amb plafons i adequar els espais d'alguns dels antics equipaments: un polvorí, un hangar, 5 refugis elementals, i el refugi de l'Estat Major. Tanmateix es va crear la Ruta del Camp d'Aviació de Vilatorça, un itinerari de 9 km, amb la sortida i l'arribada al Parc de les Set Fonts, que circula pels indrets més significatius de l'aeròdrom.

Història

La Guerra Civil Espanyola (17 de juliol de 1936 - 1 d'abril de 1939) va ser un conflicte bèl·lic que va esclatar a Espanya després del fracàs parcial del cop d'estat del 17 i 18 de juliol de 1936, per una part de l'exèrcit contra el govern de la Segona República. Va finalitzar l'1 d'abril de 1939, amb l'establiment de la dictadura de Francisco Franco, fins a l'any 1975.

Un dels aspectes decisius per a resoldre el conflicte armat i condicionar el seu desenllaç amb la victòria feixista, va ser la guerra aèria, ja que l'exèrcit franquista va comptar amb l'ajut de les potents aviacions italiana i alemanya.

L'estiu del 1938 les Forces Aèries de la República espanyola van instal·lar el camp d'aviació de Vilatorça al pla de la Quintana, amb l'objectiu principal de muntar-hi nous avions de guerra, per tal d'intentar aturar la última ofensiva de l'exèrcit nacional sobre Catalunya.

Bona part dels veïns de les poblacions del seu entorn van participar activament en la seva construcció.

El mes de gener de 1939 es va viure amb gran trasbals i nerviosisme a Sant Julià de Vilatorça i a Vilalleons, degut a l'important moviment d'avions generat per a la defensa de la ciutat de Barcelona, i també pel replegament de les esquadretes cap als aeròdroms del Gironès.

El dia 2 de febrer de 1939 es va produir l'entrada de les tropes franquistes a Sant Julià i a Vilalleons.

Bibliografia

- ERRA i GIL, M. i ERRA i GALLACH, M. (2007). Els camps d'aviació d'Osona durant la Guerra Civil. Calldetenes: Club Excursionista de Calldetenes.
- ROMEU i BISBE, J. (1992). Història de Sant Julià de Vilatorça. Vic: Eumo Editorial, p. 89-91.

